

Sygn. akt II CSK 599/19

POSTANOWIENIE

Dnia 24 września 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Owczarek

w sprawie z powództwa Syndyka Masy Upadłości M. Spółki
z ograniczoną odpowiedzialnością w upadłości w S.
przeciwko G. Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością
w S.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 24 września 2020 r.,
na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 21 maja 2019 r., sygn. akt [...],

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) oddala wniosek powoda o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Strona pozwana „G.” sp. z o.o. z siedzibą w S. wniosła skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 21 maja 2019 r., którym zmieniono zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego w S. z dnia 24 października 2018 r., zasądzający od pozwanej na rzecz strony powodowej - syndyka masy upadłości „M.” sp. z o.o. w upadłości z siedzibą w S. kwotę 48 631,82 zł poprzez zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej dalszej kwoty 43 262,26 zł.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Skarżąca oparła wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania na pierwszych dwóch z wymienionych przyczyn.

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) powinno spełniać wymagania stawiane zagadnieniu prawnemu przedstawianemu Sądowi Najwyższemu przez sąd drugiej instancji w razie powstania poważnych wątpliwości (art. 390 § 1 k.p.c. - zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2014 r., I UK 361/13, z dnia 14 września 2012 r., I UK 218/12 - nie publ.), których nie można rozwiązać za pomocą powszechnie przyjętych reguł wykładni prawa (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 maja 2015 r., III CZP 16/15, z dnia 24 października 2012 r., I PK 129/12 - nie publ.). Wspomniane wątpliwości muszą znajdować się w związku przyczynowym z rozstrzygnięciem sprawy (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 2014 r., III CZP 79/14, BSN 2014, nr 11, s. 7), który powinien wynikać z uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 listopada 2013 r., III CZP 71/13, nie publ.). Istotne zagadnienie prawne należy bowiem postawić w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, by mogło być rozpatrywane w oderwaniu od konkretnego stanu faktycznego, a wątpliwości z nim związane muszą mieć charakter wyłącznie prawny, czyli nie mogą obejmować elementów stanu faktycznego sprawy (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 16 maja 2012 r., III CZP 14/12, z dnia 9 kwietnia 2015 r., V CSK 547/14, z dnia 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14 - nie publ.). Kolejnym niezbędnym elementem uzasadnienia tej przesłanki jest wskazanie przepisu prawa, który wzbudził poważne wątpliwości (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 lipca 2014 r., II PK 257/13, nie publ.), a także różnych możliwych sposobów jego interpretacji, wynikających z judykatury lub piśmiennictwa, w tym również zajęcia przez samego skarżącego stanowiska co do rozstrzygnięcia sprawy oraz przyczyn

wadliwości zaskarżonego orzeczenia (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 czerwca 2013 r., III SK 54/12, nie publ.). Wymagania tego nie można zastąpić postawieniem samych pytań do rozstrzygnięcia Sądowi Najwyższemu (zob. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 września 2011 r., I PK 52/11, nie publ.) Jednocześnie zagadnienie prawne może zostać uznane za istotne tylko wtedy, kiedy Sąd Najwyższy nie wyraził jeszcze stanowiska w związku z przedstawionym problemem, a w przypadku istnienia rozstrzygnięcia problemu - nie zaszły żadne okoliczności faktyczne uzasadniające jego zmianę (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNP 2003, nr 13, poz. 5).

Natomiast przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, z uwagi na potrzebę wykładni przepisów prawa wymaga od skarżącego wskazania, które przepisy mają być poddane wykładni Sądu Najwyższego. Konieczny jest również opis wątpliwości związanych z wykładnią powołanych przepisów, polegający na zarysowaniu możliwych sposobów jej dokonania, wskazaniu argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, a także przedstawieniu własnej propozycji interpretacyjnej. W przypadku powoływania się na rozbieżności w orzecznictwie należy również, choćby przykładowo, wskazać orzeczenia, w których ten sam przepis prawa byłby odmiennie wykładany (zob. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 października 2016 r., I UK 466/15; z dnia 27 listopada 2015 r., IV CSK 330/15 - nie publ.), przy czym nie chodzi tu o rozbieżności w wykładni pomiędzy sądem pierwszej i drugiej instancji, które orzekały w danej sprawie (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 lutego 2014 r., IV CSK 505/13, nie publ.). Jeżeli jednak Sąd Najwyższy zajął już stanowisko w kwestii wykładni powołanych przepisów i wyraził swój pogląd we wcześniejszych orzeczeniach, a nie zachodzą żadne okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu, brak jest interesu publicznego w przyjęciu takiej skargi (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 21 marca 2014 r., II UK 515/13; z dnia 16 lipca 2013 r., II UK 142/13 - nie publ.).

W niniejszej sprawie skarżąca dostrzega dwa zagadnienia prawne: 1) czy poszkodowany będący osobą prawną, w ramach zastosowania art. 362 k.c. ponosi odpowiedzialność nie tylko za działania własne (osób wchodzących

w skład jego organów), ale także osób, za które jako poszkodowany ponosił odpowiedzialność na podstawie przepisów o odpowiedzialności za cudze czyny - art. 427, art. 429, art. 430, art. 474 k.c.; 2) dokonanie wykładni art. 430 k.c. w zakresie kryteriów definiujących odpowiedzialność zwierzchnika za szkodę wyrządzoną przez podwładnego „przy okazji” lub „przy sposobności” wykonywania przez niego czynności powierzonej.

Problemy przedstawione przez skarżącą nie stanowią istotnego zagadnienia o charakterze prawnym, nie zachodzi również potrzeba dokonania wykładni wskazanych przepisów przez Sąd Najwyższy. Przedstawione problemy stanowią bowiem niedopuszczalną na mocy art. 398³ § 3 k.p.c. polemikę z ustaleniami faktycznymi przyjętymi przez sądy *meriti*. Wedle tych ustaleń umowa zawarta między upadłą spółką a pozwaną miała m.in. na celu powierzenie pracownikom ochrony pozwanego kontroli poprawności i rzetelności wykonywania obowiązków pracowniczych przez osoby zatrudniane w upadłej spółce do obsługi magazynów. Zaniechania związane z tą kontrolą obciążają pozwaną jako zobowiązaną kontraktowo do jej sprawowania. Z tej przyczyny do pracowników upadłej spółki podlegających nadzorowi ochroniarskiemu pozwanej nie stosuje się art. 430 k.c. W odniesieniu zaś do podnoszonej przez skarżącą potrzeby wykładni art. 430 k.c. zgodnie z ustaleniem faktycznym, wynikającym wprost ze wskazanego powyżej obowiązku umownego, nie istnieje możliwość zakwalifikowania działań P.Z. w inny sposób niż sprzeniewierzenie się ciężącym na nim obowiązkom pracowniczym polegającym na kontroli i nadzorze. Dlatego rozważania na temat wyrządzania szkody „przy okazji” lub „przy sposobności” wykonywania obowiązków pracowniczych nie mają znaczenia dla rozstrzygnięcia tej sprawy.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi do rozpoznania.

jw